

שיעור ח: "ממחרת השבת" והפולמוס סביב לוח השנה

Session #8: "MiMohorat haShabbat" and the Calendar Controversy

(1) ויקרא כג, ט-כב

וַיְדַבֵּר ה' אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי-תָבֹאוּ אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם וְקִצְרֹתֶם אֶת-קִצְרֶיהָ וְהִבֵּאתֶם אֶת-עֹמֶר רֵאשִׁית קִצְרְכֶם אֶל-הַכֹּהֵן: וְהִנִּיף אֶת-הָעֹמֶר לִפְנֵי ה' לְרֹצְנֵכֶם מִמֶּחֳרַת הַשַּׁבָּת: יִנִּיטְנוּ הַכֹּהֵן: וְעִשִּׂיתֶם בַּיּוֹם הַנִּיפְכֶם אֶת-הָעֹמֶר כֶּבֶשׂ תְּמִים בֶּן-שְׁנָתוֹ לְעֹלָה לַה': וּמִנִּחְתּוֹ שְׁנֵי עֶשְׂרִים סֶלֶת בְּלוּלָה בִשְׁמֵן אִשָּׁה לַה' רֵיחַ נִיחֹחַ וְנִסְכָּה יֵין רְבִיעִית הֵקִין: וְלֶחֶם וְקָלִי וְכֹמֶל לֹא תֹאכְלוּ עַד-עֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה עַד הִבֵּיאֲכֶם אֶת-קֶרְפֶּן אֱלֹהֵיכֶם חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכָל מוֹשְׁבֵיכֶם: וּסְפַרְתֶּם לָכֶם מִמֶּחֳרַת הַשַּׁבָּת מִיּוֹם הִבֵּיאֲכֶם אֶת-עֹמֶר הַתְּנוּפָה שִׁבְעַת שַׁבָּתוֹת תְּמִימֹת תִּהְיֶינָה: עַד מִמֶּחֳרַת הַשַּׁבָּת הַשְּׁבִיעִית תִּסְפְּרוּ חֲמִשִּׁים יוֹם וְהִקְרַבְתֶּם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַה': מִמוֹשְׁבֵיכֶם תִּבְיֹאוּ לֶחֶם תְּנוּפָה שְׁתֵּים שְׁנֵי עֶשְׂרִים סֶלֶת תִּהְיֶינָה חֶמֶץ תֹּאפִינָה בַּכּוּרִים לַה': וְהִקְרַבְתֶּם עַל-הַלֶּחֶם שִׁבְעַת כֶּבֶשִׂים תְּמִימִם בְּנֵי שָׁנָה וּפָר בֶּן-בָּקָר אֶחָד וְאֵילִם שְׁנַיִם יִהְיוּ עֹלָה לַה' וּמִנִּחְתָם וְנִסְכֵּיהֶם אִשָּׁה רֵיחַ-נִיחֹחַ לַה': וְעִשִּׂיתֶם שְׁעִיר-עִזִּים אֶחָד לַחֲטָאת וּשְׁנֵי כֶבֶשִׂים בְּנֵי שָׁנָה לְזִבַח שְׁלָמִים: וְהִנִּיף הַכֹּהֵן אֹתָם עַל לֶחֶם הַבָּכּוּרִים תְּנוּפָה לִפְנֵי ה' עַל-שְׁנֵי כֶבֶשִׂים קֹדֶשׁ יִהְיוּ לַה' לִפְנֵי: וְקִרְאתֶם בְּעֶצְמוֹ הַיּוֹם הַזֶּה מִקְרָא-קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל-מִלְאכָת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ חֻקַּת עוֹלָם בְּכָל-מוֹשְׁבֵיכֶם לְדֹרֹתֵיכֶם: וּבְקִצְרְכֶם אֶת-קִצְרֵי אֲרָצְכֶם לֹא-תִכְלֶה פֶּאֶת שֹׂדֶךְ בְּקִצְרְךָ וְלִקַּט קִצְרְךָ לֹא תִלְקֹט לְעֹנִי וְלִגֵּר תַּעֲזֹב אֹתָם אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם:

(2) דברים טז, ט-י

שִׁבְעָה שָׁבָעַת תִּסְפְּרוּ לָךְ מִהַחֵל חֲרֹמֶשׁ בַּקֹּמָה תַּחֲלֵל לִסְפֹּר שִׁבְעָה שָׁבָעוֹת:

וְעִשִּׂיתָ חֹג שִׁבְעוֹת לַה' אֱלֹהֶיךָ מִסֵּת נִדְבַת יָדְךָ אֲשֶׁר תִּתֵּן בְּאֲשֶׁר יְבָרַכְךָ ה' אֱלֹהֶיךָ:

(3) שמות לד:כא

שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי תִשְׁבֹּת בַּחֲרִישׁ וּבִקְצִיר תִּשְׁבֹּת:

(4) מכילתא דרבי שמעון בר יוחאי פרק לד פסוק כא

בחריש ובקציר תשבת ר' שמעון בן אלעזר אומר מכלל שנא' בחריש ובקציר תשבת יש לך קציר מצוה שהוא דוחה את השבת והיזה זה זה **קציר העומר**. ר' ישמעאל אומר יכול תהא חרישת העומר דוחה את השבת ת"ל בחריש ובקציר קציר שזמנו קבוע יצא חריש שאין לו זמן קבוע. ר' יהודה אומר בחריש ובקציר תשבת חריש שקצירו אסור זה חריש שלערב שביעית וקציר שחרישו אסור זה קציר שלמוצאי שביעית. ור' שמעון אומר שבות מן החריש בשעת קציר ושבות מן הקציר בשעת חריש.

(5) משנה כתב יד קאופמן מנחות י:ד-ו

- ד. כיצד היו עושין? שלוחי בית דין יוצאין מערב יום טוב, ועושין אותו כריכות במחבר לקרקע, כדי שיהא נוח לקצר. כל העירות הסמוכות לשם מתכנסות לשם, כדי שיהא נקצר בעסק גדול.
- ה. כיון שחשכה, אמר להם: "בא השמש?" אומרים "הין." "בא השמש?" אומרים "הין." "מגל זז?" אומרים "הין." "קפה זז?" אומרים "הין." "קפה זז?" אומרים "הין." ובשבת אומר להם: "שבת זז?" אומרים "הין." "שבת זז?" אומרים "הין." "אקצר?" אומרים לו "קצר?" "אקצר?" אומרים לו "קצר?" שלשה פעמים על כל דבר ודבר, והן אומרים לו: "הין, הין, הין."
- ו. כל כך למה? מפני **הביתסין**, שהיו אומרים לו: אין קצירת העמר במוצאי יום טוב

Note: The Ethiopian custom (Beta Yisrael) is to begin counting on the day **after**

Matzot is over (i.e. כב בניסן) and Shavuot is then on יב בסיון (see pp. 7=8)

(6) תוספתא ראש השנה א' ט"ו

בראשונה היו מקבלין עדות החדש מכל אדם, פעם אחת שכרו **ביתסין** שני עדים לבוא להטעות את חכמים, לפי שאין **ביתסין** מודין שתהא עצרת אלא אחר שבת, בא אחד ואמ' עדותו והלך לו, בא השני ואמ' **עולה הייתי במעלה אדומים**, וראיתיו רבוץ בין שני סלעים, ראשו דומה לעגל, אזניו דומות לגדי, קרניו דומות לצבי, וזנבו מונחת לו בין יריכותיו, ראיתיו, נבעתתי ונפילתי לאחורי, והרי מאתים זוז צרורין לי בסדיני. אמרו לו, מאתים זוז נתונין לך במתנה, והשוכך ימתח על העמוד. מה ראית ליזקק לך? אמ' להם, **שמעתי שהביתסין מבקשין להטעות את חכמים**, אמרתי מוטב אלך אני ואודיע את חכמים.

(7) תוספתא סוכה ג' א:

לולב דוחה את השבת בתחלתו, וערבה בסופו. מעשה וכבשו עליה **ביתסין**¹ אבנים גדולות מערב שבת, הכירו בהן עמי הארץ ובאו וגררום, והוציאום מתחת אבנים בשבת, לפי שאין **ביתסין** מודין שחבוט ערבה דוחה את השבת. ערבה הלכה למשה מסיני, אבא שאול או' מן התורה שנ' וערבי נחל, ערבה [ללולב. וערבה] למזבח. ר' ליעזר בן יעקב אומ' כך היו או' ליה ולך המזבח ליה ולך המזבח.

(8) משנה כתב יד קאופמן פרה ג' ז:

ומטמין היו את הפהן השורף את הפרה, מפני הצדוקין, שלא יהו אומרים: במערבי שמש היתה נעשית.

¹ בדפוסים "בית סין"

(9) ספרא אמור פרשה י"ב

וספרתם לכם כל אחד ואחד, ממחרת השבת, ממחרת יום טוב, יכול ממחרת שבת בראשית, א"ר יוסי ברבי יהודה כשהוא אומר עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמשים יום כל ספירתם לא יהיה אלא חמשים יום. (ב) אם אומר את ממחרת שבת בראשית פעמים שאתה מונה חמשים ואחד חמשים ושת' חמשים ושלוש חמשים וארבעה חמשים וחמשה חמשים וששה, הא מה אני מקיים ממחרת השבת ממחרת יום טוב. (ג) ר' יהודה בן בתירה אומר ממחרת השבת, ממחרת יום טוב, יכול ממחרת שבת בראשית כשהוא אומר שבעה שבועות תספור לך ספירה שהיא תלויה בבית דין יצאה שבת בראשית שאינה תלויה בבית דין שספירתה בכל אדם. (ד) רבי יוסי אומר ממחרת השבת ממחרת יום טוב, יכול ממחרת שבת בראשית וכי נאמר ממחרת שבת בפסח והלא לא נאמר אלא ממחרת שבת, והלא כל השנה מליאה שבתות צא וחשוב מאי זו שבת, נאמר כאן ממחרת שבת, ונאמר למטה ממחרת שבת, מה מחרת שבת האמור למטן רגל ותחילת רגל, אף ממחרת שבת אמור כאן רגל ותחילת רגל. (ה) רבי שמעון בן אלעזר אומר כתוב אחד אומר ששת ימים תאכל מצות, וכתוב אחד אומר שבעה ימים מצות תאכל, הא כיצד יתקיימו שני כתובים הללו מצה שאי אתה יכול לאוכלה כל שבעה, אכלה ששה מן החדש הא מה אני מקיים ממחרת השבת, ממחרת יום טוב. (ו) מיום הביאכם תספרו יכול יקצור ויביא ויספור אימתי שירצה תלמוד לומר מהחל חרמש בקמה תחל לספור, יכול יקצור ויספור ויביא אימתי שירצה תלמוד לומר מיום הביאכם תספרו, יכול יקצור ביום ויספור ביום ויביא ביום תלמוד לומר שבע שבתות תמימות תהיינה, אימתי הם תמימות בזמן שמתחיל בערב, יכול יקצור בלילה ויספור בלילה ויביא בלילה תלמוד לומר מיום הביאכם, אין הבאה אלא ביום הא כיצד קצירה וספירה בלילה והבאה ביום. (ז) עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמשים יום זו היא שאמר רבי יוסי ברבי יהודה כל ספירתך לא תהיה אלא חמשים יום. (ח) תספרו חמשים יום יכול יספור חמשים ויקדש חמשים ואחד תלמוד לומר שבע שבתות תמימות תהיינה, אי שבע שבתות תמימות תהיינה יכול יספור ארבעים ושמונה ויקדש יום ארבעים ותשעה תלמוד לומר תספרו חמשים יום הא כיצד מנה ארבעים ותשעה וקדש יום חמשים כיובל. (ט) והקרבתם מנחה חדשה לה' שתהא חדשה לכל המנחות אין לי אלא מנחת חטים מנחת שעורים מנין כשהוא אומר וביום הביכורים בהקריבכם מנחה חדשה לה' בשבועותיכם אם אינו ענין למנחת חטים תנהו ענין למנחת שעורים.

Long, detailed arguments defending the tradition of starting the count on the 2nd day of Yom Tov, regardless of the day of the week; further distinct arguments appear in the Bavli (#10), the Rambam (#11), the Kuzari (#12) and dozens more before and since.

(10) מנחות סה:סו.

גמ'. ת"ר: אלן יומיא דלא להתענאה בהון, ומקצתהון דלא למספד בהון: מריש ירחא דניסן עד תמניא ביה איתוקם תמידא, דלא למספד: ומתמניא ביה ועד סוף מועדא איתותב חגא דשבועיא, דלא למספד. מריש ירחא דניסן ועד תמניא ביה איתוקם תמידא דלא למספד, שהיו צדוקים אומרים: יחיד מתנדב ומביא תמיד, מאי דרוש? את הכבש האחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים, מאי אהדרו? את קרבני לחמי לאשי...תשמרו, שיהיו כולן באין מתרומת הלשכה. מתמניא ביה ועד סוף מועדא איתותב חגא דשבועיא דלא למספד, שהיו בייתוסין אומרים: עצרת אחר השבת, ניטפל להם רבן יוחנן בן זכאי ואמר להם: שוטים, מנין לכם? ולא היה אדם אחד שהיה משיבו, חוץ מזקן אחד שהיה מפטפט כנגדו ואמר: משה רבינו אוהב ישראל היה, ויודע שעצרת יום אחד הוא, עמד ותקנה אחר שבת כדי שיהיו ישראל מתענגין שני ימים קרא עליו מקרא זה: אחד עשר יום מחורב דרך הר שעיר, ואם משה רבינו אוהב ישראל היה, למה איחרן במדבר ארבעים שנה? אמר לו: רבי, בכך אתה פוטרני? אמר לו: שוטה, ולא תהא תורה שלמה שלנו כשיחה בטילה שלכם כתוב אחד אומר: תספרו חמשים יום, וכתוב אחד אומר: שבע שבתות תמימות תהיינה, הא כיצד? כאן ביום טוב שחל להיות בשבת, כאן ביו"ט שחל להיות באמצע שבת. (של ר' אליעזר סו"פ, רבי יהושע מו"נה, רבי ישמעאל מע"מ, רבי יהודה למ"טה, סימן) רבי אליעזר אומר: אינו צריך, הרי הוא אומר תספר לך, ספירה תלויה בבית דין, שהם יודעים לחדש ממחרת השבת - מחרת יו"ט, יצאת שבת בראשית שספירתה בכל אדם. רבי יהושע אומר, אמרה תורה: מנה ימים וקדש חדש, מנה ימים וקדש עצרת, מה חדש סמוך לביאתו ניכר, אף עצרת סמוך לביאתו ניכרת, וא"ת: עצרת לעולם אחר השבת, היאך תהא ניכרת משלפניה. רבי ישמעאל אומר, אמרה תורה: הבא עומר בפסח ושתי הלחם בעצרת, מה להלן רגל ותחלת רגל, אף כאן רגל ותחלת רגל. רבי יהודה בן בתירא אומר: נאמר שבת למעלה ונאמר שבת למטה, מה להלן רגל ותחלת רגל סמוך לה, אף כאן רגל ותחלת רגל סמוך לה. ת"ר: וספרתם לכם - שתהא ספירה לכל אחד ואחד. ממחרת השבת - ממחרת יו"ט, או אינו אלא למחרת שבת בראשית? רבי יוסי בר יהודה אומר: הרי הוא אומר תספרו חמשים יום, כל ספירות שאתה סופר לא יהו אלא חמשים יום, ואם תאמר: ממחרת שבת בראשית, פעמים שאתה מוצא חמשים ואחד, ופעמים שאתה מוצא חמשים ושנים, חמשים ושלושה, חמשים וארבעה, חמשים וחמשה, חמשים וששה. ר"י בן בתירא אומר: אינו צריך, הרי הוא אומר תספור לך, ספירה תלויה בבית דין, יצתה שבת בראשית שספירתה בכל אדם. רבי יוסי אומר: ממחרת השבת - ממחרת יום טוב אתה אומר: ממחרת יו"ט, או אינו אלא ממחרת שבת בראשית? אמרת? וכי נאמר ממחרת השבת שבתוך הפסח? והלא לא נאמר אלא ממחרת השבת, דכל השנה כולה מלאה שבתות, צא ובדוק איזו שבת? ועוד, נאמרה שבת למטה ונאמרה שבת למעלה, מה להלן רגל ותחילת רגל, אף כאן רגל ותחילת רגל. רבי שמעון בן אלעזר אומר, כתוב אחד אומר: ששת ימים תאכל מצות, וכתוב אחד אומר: שבעת ימים מצות תאכל, הא כיצד? מצה שאי אתה יכול לאוכלה שבעה מן החדש, אתה יכול לאוכלה ששה מן החדש. (מיום הביאכם...תספרו - יכול יקצור ויביא ואימתי שירצה יספור? תלמוד לומר: מהחל חרמש בקמה תחל לספור. אי מהחל חרמש תחל לספור, יכול יקצור ויספור ואימתי שירצה יביא? ת"ל: מיום הביאכם. אי מיום הביאכם, יכול יקצור ויספור ויביא ביום? ת"ל: שבע שבתות תמימות תהיינה, אימתי אתה מוצא שבע שבתות תמימות? בזמן שאתה מתחיל לימנות מבערב. יכול יקצור ויביא ויספור בלילה? ת"ל: מיום הביאכם, הא כיצד? קצירה וספירה בלילה והבאה ביום. אמר רבא: כולוהו אית להו פירכא, בר מתרתי תנאי בתראי בין במתניתא קמייתא בין במתניתא בתרייתא דלית להו פירכא אי מדרבן יוחנן בן זכאי, דלמא כדאביי, דאמר אביי: מצוה למימני יומי ומצוה למימני שבועי אי מדרבי אליעזר ורבי יהושע, ממאי דביום טוב ראשון קאי? דלמא ביו"ט אחרון קאי? דרבי ישמעאל ור' יהודה בן בתירא לית להו פירכא אי מדרבי יוסי בר' יהודה, הוה אמינא: דלמא חמשין לבר מהני שיתא אי מדר' יהודה בן בתירא, ממאי דביו"ט ראשון קאי? דלמא ביו"ט אחרון קאי? ר' יוסי נמי חזי ליה פירכא, והיינו דקאמר ועוד.

(11) רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פרק ז הלכה יא

עומר זה מן השעורים היה בא, ודבר זה הלכה ממש רבינו, וכיצד היה נעשה, מערב יום טוב יוצאין שלוחי בית דין ועושין אותו כריכות במחבר לקרקע כדי שהיה /שיהיה/ נוח לקצור, כל העיירות הסמוכות לשם מתכנסות כדי שיהיה נקצר בעסק גדול, וקוצרין שלש סאין שעורין בשלשה אנשים, ובשלש קופות, ובשלשה מגלות, כיון שחשכה אומר להם הקוצר לכל העומדים שם, בא השמש אומרין לו הין, בא השמש אומרין לו הין, בא השמש אומרין לו הין, מגל זה אומרין לו הין, מגל זה אומרין לו הין, קופה זו אומרין לו הין, קופה זו אומרין לו הין, שבת היום אומרין לו הין, שבת היום אומרין לו הין, ואם היה שבת אומר להן שבת היום אומרין לו הין, שבת היום אומרין לו הין, ואחר כך אומר להן אקצור והן אומרין לו קצור, אקצור והם אומרין לו קצור, אקצור והם אומרין לו קצור, שלש פעמים על כל דבר ודבר. וכל כך למה מפני אלו הטועים שיצאו מכלל ישראל בבית שני, שהן אומרין שזה שנאמר בתורה ממחרת השבת הוא שבת בראשית, ומפי השמועה למדו שאינה שבת אלא יום טוב וכן ראו תמיד הנביאים והסנהדרין בכל דור ודור שהיו מניפין את העומר בששה עשר בניסן בין בחול בין בשבת, והרי נאמר בתורה ולחם וקלי וכרמל לא תאכלו עד עצם היום הזה, ונאמר ויאכלו מעבור הארץ ממחרת הפסח מצות וקלי, ואם תאמר שאותו הפסח בשבת אירע כמו שדמו הטפשים, היאך תלה הכתוב היתר אכילתם לחדש בדבר שאינו העיקר ולא הסיבה אלא נקרה נקרה, אלא מאחר שתלה הדבר במחרת הפסח הדבר ברור שמחרת הפסח היא העילה המתרת את החדש ואין משגיחין על אי זה יום הוא מימי השבוע.

(12) ספר הכוזרי מאמר ג אות מא

מא. אמר החבר: לא נאמר זה אלא להמון, כדי שלא יחדשו משכלם ויתחכמו מדעתם ויקבעו לעצמם תורות מהקשתם כמו שעושים הקראים, ומזהיר לשמוע מן הנביאים אחרי משה ומן הכהנים והשופטים, כמו שאמר בנביא: נביא אקים להם מקרב אחיהם כמוך וגו', ואמר בכהנים ובשופטים שיהיו דבריהם נשמעים. והיה מאמרו: לא תוסיפו על הדבר אשר אנכי מצוה אתכם, על מה שצויתי אתכם על ידי משה ועל ידי נביא מקרבך מאחיק, על התנאים הנזכרים בנבואה, ומה שנקבצו עליו הכהנים והשופטים מן המקום אשר יבחר ה', מפני שהם נעזרים בשכינה, ולא יתכן לעבור עליהם שיסכימו בדבר שחולק על התורה, בעבור רובם. ולא תעבור עליהם הטעות לחכמתם הרחבה הירושה והטבעית הקנויה. כאשר קבלו, כי הסנהדרין היו מצווים לדעת כל החכמות, כל שכן שמעט שנסתלקה מהם הנבואה או מה שעומד במקומה מבת קול וזולת זה. ואמור שלא נחלוק עם הקראים במה שהם טוענים עלינו מן המובן ממלת ממחרת השבת ועד ממחרת השבת שהוא מיום ראשון, ואחר כן נאמר שאחד מן הכהנים או השופטים או המלכים, הרצוים עם דעת הסנהדרין וכל החכמים ראה כי הכונה מן המספר ההוא לשום חמשים יום בין בכורי קציר שעורים ובכורי קציר חטים, ושמירת שבעה שבועות שהם שבע שבתות תמימות, ונתן לנו דמיון בתחלת יום מהשבוע, לומר אם תהיה ההתחלה מהחל חרמש בקמה מיום ראשון תגיעו עד יום הראשון, להקיש ממנו שאם תהיה ההתחלה מיום שני נגיע עד יום שני. והחל חרמש מונח אלינו בכל עת שנראה שהוא ראוי נתחיל בו ונספר ממנו. וקבעו אותו שיהיה יום שני של פסח, ולא יהיה בזה סתירה לתורה, והתחייבנו לקבלו לתורה, מפני שהוא מן המקום אשר יבחר ה' עם התנאים הנזכרים. ושמה היה זה בנבואה מאת הבורא, ויכול להיות, ונהיה נקיים מבלבול המבלבלים.

The Festivals According to the Calendar of the Sect of the Scrolls (4QMMT)

From Schiffman's "Reclaiming the Dead Sea Scrolls" pp. 302-303

1 st Month	2 nd Month	3 rd Month	4 th Month	5 th Month	6 th Month	7 th Month
1 W <i>Beginning of Days of Consecration</i>	F	S	W	F	S	W יום הזכרון
2 Th	ש	M	Th	ש	M	Th
3 F	S	T	F	S Feast of First Fruits of Wine	T	F
4 ש	M	W	ש	M	W	ש
5 S	T	Th	S	T	Th	S
6 M	W	F	M	W	F	M
7 T	Th	ש	T	Th	ש	T
8 W	F	S	W	F	S	W
9 Th	ש	M	Th	ש	M	Th
10 F	S	T	F	S	T	F יום הכפורים
11 ש	M	W	ש	M	W	ש
12 S	T	Th	S	T	Th	S
13 M	W	F	M	W	F	M
14 T פסח	Th	ש	T	Th	ש	T
15 W מצות	F	S חג הקציר	W	F	S	W סוכות
16 Th	ש	M	Th	ש	M	Th
17 F	S	T	F	S	T	F
18 ש	M	W	ש	M	W	ש
19 S	T	Th	S	T	Th	S
20 M	W	F	M	W	F	M
21 T	Th	ש	T	Th	ש	T
22 W	F	S	W	F	S Feast of Oil	W שמיני עצרת
23 Th	ש	M	Th	ש	M Beginning of Feast of Wood Offering	Th
24 F	S	T	F	S	T	F
25 ש	M	W	ש	M	W	ש
26 S הנפת העמר	T	Th	S	T	Th	S
27 M	W	F	M	W	F	M
28 T	Th	ש	T	Th	ש	T
29 W	F	S	W	F	S	W
30 Th	ש	M	Th	ש	M	Th
31		T			T	

13 פסחים טו ע"א תנו רבנן הלכה זו נתעלמה מבני בתיא פעם אחת חל ארבעה עשר להיות בשבת שכוהו ולא ידעו אם פסח דוחה את השבת אם לא

14) *Shulhan haOrit; The Halakhah of Ethiopian Jewry, Then and Now,*

Sefirat ha-Omer (Counting the Omer) Ethiopian Halakhah

The custom in the Ethiopian community was to begin counting the Omer from the last *yom tov* (festival day) of the week-long Passover holiday. The Torah commands *sefirat ha-Omer* (the counting of the Omer) from the day after Shabbat, and uses the phrase “*mi-maharat ha-Shabbat*” (Leviticus 23:15). The Beta Israel community understood the term *Shabbat* in this biblical phrase to refer to *yom tov* (as did rabbinic Judaism). But the Beta Israel interpreted *yom tov* to refer to the last *yom tov* festival of Passover (and not the first *yom tov*, which was the rabbinic interpretation). Given that in Ethiopia the counting of the Omer began at the end of Passover, the Shavuot festival consequently always fell on the twelfth day of Sivan. When I asked one of the *kesim* about the reason for this custom, he answered me, “This is something we received from our forefathers over many generations. It may be that the counting of the Omer was postponed to the end of Passover so as to avoid mingling the precepts of Passover with the precept of counting the Omer.” Therefore, only when the Passover holiday was over did the Jews in Ethiopia begin the new mitzvah.

Past and Present in Talmudic Halakhah

The phrase in the Torah that established the date for beginning the counting of the Omer is *mi-maharat ha-Shabbat*, and this led to a tremendous controversy during Second Temple times. According to the followers of Baithos (a Sadducee), who rejected the Oral Torah, the word *Shabbat* in this phrase meant the weekly Shabbat, so that the phrase *mi-maharat ha-Shabbat* would refer to the day after the intermediary Shabbat of Hol ha-Moed Passover, which means that the day of the Omer offering would always be on a Sunday. In contrast, the Pharisees (or Rabbanites), who relied on the Oral Law, interpreted *mi-maharat ha-Shabbat* to refer to the day after the first *yom tov*, since *yom tov* is also called a Shabbat, a day of *shvita* (rest from work). Therefore, for them the Counting of the Omer began after the first *yom tov* of Passover.

Some explained the reason for this as follows. The Shabbat was sanctified by the Holy One, blessed be He, after the creation of the world, before the people of Israel became a nation. Other than Passover, the holidays were fixed by the people of Israel based on Kiddush ha-Hodesh (sanctification of the new month). However, with respect to the first Passover holiday, the people of Israel did not yet exist as a nation in order to sanctify the new month. This means that the very first Passover was instituted by the Holy One Himself, as was the Sabbath. In order to remind us of this and to memorialize this, the Torah specifically calls Passover a “Shabbat” in the biblical phrase *mi-maharat ha-Shabbat*. Thus it follows that that *mi-maharat ha-Shabbat* means the day after the first *yom tov* of Passover, which is always the sixteenth day of Nissan.

The controversy during the Second Temple era was quite acerbic, and therefore the harvesting of the Omer and its offering were purposely performed publicly in an impressive ceremony that emphasized the interpretation of the Pharisees. In those years when it fell on Shabbat, the

ceremony even entailed the setting aside of Shabbat prohibitions in order that the full ceremony could take place. The reason for this was to ensure that the rabbinic interpretation and the importance of following the Oral Law would take root among the people.

The reason for the Omer offering was that the grain harvest ripens around Passover, and God judges the world. This is reflected in the abundance, or lack thereof, of the grain harvest, as it says in the Talmud: "The Holy One, blessed be He, said: 'Set before Me Omer on Passover so that I can bless you with a good harvest in your fields.'"

The Recommended Custom in Israel

Even though in Ethiopia the community started *sefirat ha-Omer* on the last day of Passover, the community today should keep the tradition of the rest of the Jewish people, in order to promote unity. Those of the first generation from Ethiopia who wish to observe Shavuot on the twelfth of Sivan may do so, but they should also observe Shavuot on the universally accepted date according to *sefirat ha-Omer* as it is practiced in Israel. About the matter of abstaining from shaving, this is a very late custom which is not mentioned in the Talmud, nor even in the Rambam's writings. Thus the men in the Yemenite community, which adheres closely to the Rambam's rulings, do not follow the custom of abstaining from shaving during *sefirat ha-Omer*, and by the same token, Ethiopian immigrants do not have to keep the customs related to shaving (according to Rabbi Nachum Rabinowitz). However, immigrants from Ethiopia who identify with this custom, or who were educated in religious schools and institutions where this custom was kept, may certainly abstain from shaving. In any case, one should shave on Fridays in preparation for Shabbat, since the status of Shabbat in Ethiopia was extremely high. Shabbat takes precedence over many customs, especially customs such as this, which were not practiced in Ethiopia. In addition, it should be emphasized that during the *sefirah* period we should be especially concerned with acting respectfully toward each other.

15) Addendum: Josephus' description of the "the schools of philosophy" from *Antiquities of the Jews*, Book 18, Chapter 1

2. The Jews had, for a great while, had three sects of philosophy peculiar to themselves. The sect of the Essens; and the sect of the Sadducees; and the third sort of opinions was that of those called Pharisees.

(Ιουδαίοις φιλοσοφίαι τρεῖς ἦσαν ἐκ τοῦ πάνυ ἀρχαίου τῶν πατρίων, ἥ τε τῶν Εσσηνῶν καὶ ἡ τῶν Σαδδουκαίων, τοίτην δὲ ἐφιλοσόφουν οἱ Φαρισαῖοι λεγόμενοι.) Of which sects although I have already spoken in the second book of the Jewish war; yet will I a little touch upon them now.

3. Now for the Pharisees, they live meanly, and despise delicacies in diet; and they follow the contract of reason: and what that prescribes to them as good for them they do: and they think they ought earnestly to strive to observe reason's dictates for practice. They also pay respect to such as are in years: nor are they so bold as to contradict them in any thing which they have introduced. And when they determine that all things are done by fate,² they do not take away the freedom from men of acting as they think fit: since their notion is, that it hath pleased God to make a temperament; whereby what he wills is done; but so that the will of man can act virtuously or viciously. They also believe that souls have an immortal vigour in them: and that under the earth there will be rewards, or punishments; according as they have lived virtuously or viciously in this life: and the latter are to be detained in an everlasting prison; but that the former shall have power to revive and live again. On account of which doctrines, they are able greatly to persuade the body of the people: and whatsoever they do about divine worship, prayers, and sacrifices, they perform them according to their direction. Insomuch that the cities give great attestations to them, on account of their entire virtuous conduct, both in the actions of their lives, and their discourses also.

4. But the doctrine of the Sadducees is this; that souls die with the bodies. Nor do they regard the observation of any thing besides what the law enjoins them. For they think it an instance of virtue to dispute with those teachers of philosophy whom they frequent. But this doctrine is received but by a few: yet by those still of the greatest dignity. But they are able to do almost nothing of themselves. For when they become magistrates; as they are unwillingly and by force sometimes obliged to be; they addict themselves to the notions of the Pharisees: because the multitude would not otherwise bear them.

5. The doctrine of the Essens is this; that all things are best ascribed to God. They teach the immortality of souls: and esteem that the rewards of righteousness are to be earnestly striven for. And when they send what they have dedicated to God into the temple, they do not offer sacrifices: because they have more pure lustrations of their own. On which account they are excluded from the common court of the temple: but offer their sacrifices themselves. Yet is their course of life better than that of other men; and they intirely addict themselves to husbandry. It also deserves our admiration, how much they exceed all other men that addict themselves to virtue, and this in righteousness: and indeed to such a degree, that as it hath never appeared among any other men, neither Greeks nor Barbarians, no not for a little time: so hath it endured a long while among them. This is demonstrated by that institution of theirs, which will not suffer any thing to hinder them from having all things in common: so that a rich man enjoys no more of his own wealth, than he who hath nothing at all. There are about four thousand men that live in this way: and neither marry wives, nor are desirous to keep servants: as thinking the latter tempts men to be unjust; and the former gives the handle to domestick quarrels. But as they live by themselves, they minister one to another. They also appoint certain stewards to receive the incomes of their revenues, and of the fruits of the ground; such as are good men, and priests: who are to get their corn, and their food ready for them. They none of them differ from others of the Essens in their way of living: but do the most resemble those Dacæ, who are called *Polistæ*. [Dwellers in cities.]